

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Băncile noastre locale și regionale. — Cele trei modalități ale etalonului aur. — Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României. — *Cronică:* Camera de comerț și de industrie din Lugoj. Chestiunea antrepozitelor vamale. Banca Română Clujană. În atențiunea publicului contribuabil. Noua monedă italiană. Numărul multimilionarilor în Cehoslovacia. — Cursul Valorilor la București. — Dividendele. — Concurs. — Aviz. — Concurs.

Băncile noastre locale și regionale.

În viața economică actuală deși trăim într-o epocă în care se ține către grupări cât mai mari a întreprinderilor cu acelaș fel de activitate sau cu acelaș fel de producție, o epocă de carteluri, concerne, normalizare și standardizare, totuși suntem încă departe de-a ajunge la înălțurarea unităților mai mici, fie ele și sub formă de societăți anonime, sau chiar a firmelor sub formă individuală. Necesitățile economice firește nu pot fi împlinite toate în aceleași condițiuni și tratate într'un sens unilateral.

În țara noastră avem multe bănci locale și se poate spune că acestea au în seamă o rază de activitate — considerate în ansamblul lor — mai vastă decât marile bănci de depozite și de afaceri din capitală, acestea din urmă neimpunându-se nici prin cifra capitalului și a rezervelor, nici prin numărul sucursalelor. Capitalul băncilor din România de azi raportat la valută aur e mai mic decât capitalul băncilor din vechia țară. Considerând valoarea redusă a leului actual n'ar fi de loc deplasat ca între băncile noastre să fie unele și cu un capital de un miliard Lei. Apoi sucursalismul la noi

e destul de slab, căci n'avem nici o bancă care să fie reprezentată cel puțin în fiecare capitală de județ printr'o sucursală sau agenție.

Astfel băncile locale și chiar cele regionale nu se cam tem de concurența băncilor mari, din contră în multe cazuri colaborează amical, rezultând profit și pentru unele și pentru altele. Nu-i de loc întemeiată, deși pare logică, părerea că băncile mici și cele locale vor dispărea cu timpul, lichidând sau fiind înghițite de băncile regionale sau de societățile mari de credit. Natural, că o bancă din această categorie care a luat ființă din necesitățile vieții locale, care e înțelept condusă, are sorți de izbândă, de viață. Întâiu e psihologia publicului care va da o clientelă ce va trage întotdeauna către o societate locală de credit, unde conducătorii li sunt cunoscuți, și acestora, viitoarea lor clientelă. E încrederea în ai lor. E selecționarea, calitatea pe de altă parte a clientelei, căci cei cu proastă reputație nu se vor îmbulzi după împrumuturi. Cu alte cuvinte siguranță mai mare pentru conducători.

Care-i rolul băncilor locale? Băncile mari îndeosebi nu se pot adresa pentru plasarea banilor lor sub orice formă, firmelor mijlocii sau mici, industriale sau comerciale. Clienții ar fi, dacă ar face afaceri cu întreaga țară, la mari îndepărtări și risipiți pe toată suprafața României. Ar rezulta nesiguranță, greutate de tot soiul, pierdere de timp și cheltuieli mari. În acest caz, natural că se preferă drept clientelă întreprinderile mari și cunoscute, mai mult sau mai puțin. Astfel, restul terenului de afaceri e lăsat pe

seama băncilor regionale și 'n special în seama băncilor locale. Cu cât ne îndepărtăm de marile centre, cu atât tendința de specializare se lasă la o parte. Așa dar nu putem avea pretenția ca o astfel de bancă să facă numai un anumit fel de afaceri. Banca locală e o bancă mixtă. Face tot felul de operațiuni. În afară de cele mai puțin însemnate, ea se ocupă cu scontul și avansurile, acestea ca operațiuni pe termen scurt, căci și la aceste bănci depunerile spre fructificare ocupă un post din cele mai însemnate în bilanț. Depunerile spre fructificare mai întotdeauna la acestea sunt la vedere sau cu termene scurte. Clientela lor se mai compune și din întreprinderi locale ceva mai mari, în special industrii: mori, tăbăcării, fabrici de uleiuri etc., sau chiar agricultori mai mari cari lucrează mai rațional și mai intens. Dar aceștia nu se pot încurea cu credite „scurte“, împrumuturi cu lingurița. Afiudinea băncilor în chestiune e clară: vor face și plasmamente pe termen lung. Cu suficientă garanție, fără a șicana însă împrumutatul, vor finanța și întreprinderile mai sus amintite. Pentru o industrie prosperă nu mai sunt suficiente încăperile și instalațiunile pe care le are, sau simțul de prevedere îl obligă pe fabricant la mărirea stocurilor de materii prime, sau utilajul devine necorespunzător și astfel se teme de concurență. Iată deci trebuință de credit pentru industriaș. Se pot găsi destule exemple și pentru agricultură.

Natural că toate aceste necesități de credit nu vor fi satisfăcute de bancă din banii adunați din depuneri spre fructificare, post cu exigibilitate imediată, ci numai din resursele proprii; contrar se hazardează și prin urmare banca își pierde soliditatea. De aceea e bine ca banca să aibă și bune resurse proprii, mai ales la cele mai vechi, fondul rezervelor mai important. O cifră mai frumoasă la capital totdeauna e de dorit.

Se va putea însă obiecta în sensul că o bancă pentru mai multă siguranță e bine să păstreze caracterul de bancă de depuneri și de scont și să neglijeze într-o măsură oarecare plasamentele pe termen lung și în special finanțarea industriei și chiar a micilor comercianți și meseriași. În cazul acesta banca s'ar mulțumi cu un profit mai mic și totodată

ar arăta un spirit exclusivist și lipsă de interes la cooperarea pentru dezvoltarea economiei naționale.

În urma insucceselor unor bănci s'a ivit o concepție nouă după care se spune că o bancă să nu-și facă prea mult de lucru cu industriile, prudență la plasamentele pe termen lung și abținere totală dela participațiuni. Cu alte cuvinte toate insuccesele — ca să le zicem așa — cad în spatele industriilor. E o mare eroare. Aceste insuccese sunt rezultatul unei conduceri slabe și nepricepute, sau a unor aranjamente oculte cu câștiguri mănoase pentru unii dintre conducătorii societăților de bancă anemiate. Într'adevăr au fost multe întreprinderi comerciale și industriale cari au mers mai slab prin forța împrejurărilor și independent de voința lor, dar s'a exagerat pesimismul în această privință și în multe cazuri beneficiile cutărei industrie treceau în buzunarele administratorilor; iar băncii participante i se prezenta o situație mai puțin frandafirie. Pe de o parte lipsa de seriozitate și control, pe de altă parte reaua credință și abuzul de încredere sunt cauzele acestor „insuccese“. Am fi prea pretențioși dacă am cere ca la toate întreprinderile comerciale și industriale, mai ales la acestea din urmă cari absorb mai mulți bani, din întreaga țară să participe numai băncile de afaceri cu capital mare. Această obligație am putea spune și de ordin național revine în parte și băncilor din provincie cari sunt indicate și ele la cooperare.

Pentru băncile locale cât și pentru cele regionale — cari în esență nu-s decât bănci locale mai vechi și mai mari, cu o sferă de activitate mai vastă, participațiunile la întreprinderile industriale formează și un bun izvor de câștig, bineînțeles, procedând cu sistemă și colaborând numai cu persoane demne de încredere, respective cu întreprinderi solide și nu cu aventurieri. În felul acesta se pot crea societăți noi, iniția publicul și plasa titluri acestuia cu profit pentru bancă. Banul ascuns al cetățeanului iese la lumină și devine o forță activă.

Se va susține poate, că și în felul acesta riscul tot nu se înconjură.

Pentru ca riscul — se poate spune că orice operațiune de bancă într'o măsură mai mare sau mai mică comportă

rise — să nu se ia asupra sa de o singură bancă la o nouă întreprindere industrială, e bine ca la această afacere să participe cât mai multe bănci locale și regionale. Astfel riscul se împarte; iar întreprinderii noi i se asigură o conducere și mai bună și mai desintereșată.

Am arătat firește în linii generale felul operațiunilor cu caracter mai mult mixt al unei bănci locale sau regionale. Nu putem trece însă cu vederea și partea exploatarei, care la acest fel de bancă reclamă cheltueli destul de apreciable în comparație și proporțional cu societățile mari de credit. Cum s'ar mai spune: regia acestora apasă de multeori destul de greu asupra beneficiului întreprinderii. Fuzionarea cu societățile mai mari nu poate fi întotdeauna indicată. Dar, după cum am mai spus și cu altă ocazie în coloanele acestei reviste, o bancă înțelept condusă și în care se muncește inteligent și organizat, nu poate decât să meargă bine și cu cheltueli cât mai reduse.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Cele trei modalități ale etalonului aur

de Frédéric Jenny.

Marele cotidian francez „Le Temps” publică un articol foarte judicios despre cele 3 modalități ale etalonului de aur, din penna cunoscutului financiar Frédéric Jenny.

Dat fiind actualitatea stabilizării monetei noastre, credem de util reproducerea acestui articol, conținând indicațiuni foarte prețioase asupra modalităților de stabilizare.

Numărul economiștilor atât francezi cât și streini care contestă încă superioritatea etalonului aur asupra celorlalte sisteme monetare, diminuează cu repeziune. Iluziunile pe care le-a provocat abandonarea acestui etalon de către majoritatea țărilor de după războiu se destramă pe măsură ce aceste țări tind să revină la moneda aur, căreia îi apreciază astăzi cu atât mai mult avantajul cu cât ele au suferit mai crud pe urma desordinelor cauzate de regimul hârtiei-monete.

De-asemeni teza potrivit căreia un etalon-hârtie, cu dexteritate manipulat, ar fi capabil să facă atâtea servicii dacă nu chiar mai multe cât și etalonul aur — nu-și mai găsește decât foarte rari apărători.

Dar dacă în general se recunoaște, că etalonul aur e acel ce permite a se asigura în modul cel mai

perfect stabilitatea monetară și economică, atât în interior, cât și în raporturile pe care națiunile diverse le întrețin între ele, acordul e departe de-a fi unanim asupra modalităților care urmează a fi adoptate pentru utilizarea sa cea mai rațională. Intr'adevăr, termenul general de *etalon aur* poate fi aplicat unor regimuri monetare complet diferite.

Se disting în principal, trei — „Gold-exchange standard” — „Gold bullion standard” și „Gold-standardul” clasic — dintre cari primele două de altfel nu comportă în toate cazurile, modalități de aplicațiune absolut identice.

„Gold-exchange standard-ul”, regim care înainte vreme era excepțional este astăzi foarte uzitat. Cu acest sistem convertibilitatea internă, a biletului de bancă, în aur — nu există. Devizele naționale sunt preschimbabile numai pentru plățile externe, la o cotă determinată, nu direct contra metal galben, ci contra devize streine furnizate de către institutul însărcinat să asigure stabilitatea monetei și care e în general institutul de emisiune. Acest institut satisface la excedentul de cereri de devize asupra ofertei, de îndată ce acest excedent amenință de a atrage cotele schimburilor streine de-asupra unei limite corespunzătoare cu aproximație *gold-point*-ului de eșire sau, adeseori chiar, corespunzând unui curs ușor scăzut, — și el absoarbe de-asemeni excedentul ofertelor de devize când acestea riscă de-a face să scadă amintitele cote, dincolo de o limită inferioară fixată la un *gold point* de intrare sau un pic mai ridicat. Astfel variațiile schimbului într'un sens și în altul nu se poate depăși aceste limite, ecartul maxim al cursurilor fiind acela ce speră punctul de intrare de punctul de eșire au aurului.

Regimul *Gold-exchange standard*-ului necesită deci existența unor puternice rezerve de devize în mâinile băncii de emisiune și a obliga pe aceasta de a avea un important serviciu de schimb pe care se întemeiază responsabilitatea funcționării întregului sistem.

E necesar a observa, că *Gold-exchange standard* marchează, în realitate limita între moneda aur veritabilă și regimurile etaloanelor hârtie sau ale altora în neputință de a asigura prin ele înșile stabilitatea schimbului.

Țările care adoptă acest sistem nu au etalon aur decât prin intermediul unui sistem monetar strein căruia propria lor monedă este întrucâtva dependentă.

Înainte de războiu *Gold-exchange standard* era considerat în primul rând, ca un mijloc de a stabili monetele nesprrijinite pe aur; India mai ales îl adoptase cu succes de altfel, în acest scop. Acesta este astăzi cazul Franței, care de fapt trăește dela 23 Dec. 1926, dată începând dela care institutul de emisiune a menținut cursul lirei sterline la nivelul actual, sub regimul lui *Gold-exchange standard*, cu toate că francul actual este monedă hârtie; într'adevăr acest regim nu implică necesarmente fixarea legală a valorii aur a

devizei naționale la cursul la care banca emitentă îi asigură stabilitatea.

Cele mai multe dintre națiunile europene, care în cursul acestor ultimi ani au stabilizat legal monetele lor avariate de războiu, mai ales Austria, Germania, Belgia, Italia și Polonia, — au adoptat de-asemeni *Gold-exchange standard*.

Valoarea aur respectivă a acestor monete a fost fixată definitiv de legi sau de decrete.

Principala diferență care rezultă în comparație cu situația prezentă a Franței rezidă în posibilitatea pentru aceste țări de a lăsa în caz de aflux prelungit de devize streine, să facă să cadă cursul acestora la punctul de intrare al aurului, de a provoca astfel automat importurile de metal și în consecință de a limita, chiar de a opri, cumpărările de schimb ale institutului de emisiune. *Reichsbank* în particular a uzat de mai multeori de această facultate, aplicând astfel în realitate un regim intermediar între *Gold-exchange standard* și etalonul aur veritabil.

Acesta comportă el însuși două modalități distincte.

În unele țări, în particular în Anglia, dela întoarcerea lirei sterlinge la paritate biletele sunt convertibile în aur, însă în lingot-uri și nu în monetă.

Acest sistem e acel ce se numește *Gold-bullion standard*. Tot ca și pentru *Gold exchange standard* nu există în acest caz circulație internă de monete de aur. Posibilitatea unei convertibilități interne în lingot-uri nu e exclusă, însă de fapt schimbul nu se face decât pentru plățile externe. Imediat ce punctul de eșire al aurului e atins încep să se ceară la Banca de emisiune lingot-uri aur, pentru că cu începere din acel moment devine mai avantajos să expedieze metal decât să schimbe devizele naționale, contra devize streine și invers se aduce metal la această bancă când devizele cad la punctul de intrare al aurului, pentru că streinii având plăți de efectuat în țară au atunci avantajul de a trimite aur decât de a cumpăra valută asupra acelei țări. (Se știe că ecartul între paritate și punctul aur de intrare sau de eșire este constituit de totalul cheltuelilor de expediție și asigurare ale aurului).

Însfârșit, regimul *Gold Standard* propriu zis, este ce era întrebuințat înainte de războiu de majoritatea țărilor cu monetă sănătoasă, cum erau Franța, Anglia și Germania.

El se caracterizează prin convertibilitate pură și simplă a biletelor în monetă aur și comportă ca urmare o circulație-intensă de atari monete.

* * *

Se discută mult asupra avantajelor și inconvenientelor respective ale acestor trei sisteme.

Principalul avantaj al lui *Gold exchange Standard* este de a ușura țărilor slăbite monetar și financiar, întoarcerea la o monetă stabilită. Intr'adevăr

aceste țări ar suferi cel mai des greutatea de a-și procura rezervele metalice suficiente pentru a asigura funcționarea etalonului de aur veritabil, în timp ce o rezervă importantă de devize străine e mai ușor de constituit, mai ales prin mijlocul creditelor externe. Întrebuințarea acestui sistem permite încă în anumite condițiuni stabilizarea de fapt a monetelor de hârtie, care nu au o valoare aur oficială, egală valorii lor de schimb, — după cum este azi actualul franc hârtie. În această dublă ordine de idei, *Gold exchange standard* a adus în mod indiscutabil în cursul ultimilor ani mari servicii.

Însă numeroșii partizani ai regimului monetar în chestiune, declară că aceasta comportă pe lângă acest avantaj de fapt, importante avantajii de principiu.

El permite după ei nu numai economie apreciabilă de metal, — bună de împiedecat o urcare eventuală a aurului deci o depresiune generală a prețurilor, — însă o stabilizare perfectă pe cât posibil a prețurilor mondiale, grație practicelor „monetei conduse“ preconizate și realizate parțial în Statele Unite.

În schimb întrebuințarea lui *Gold exchange Standard* pe măsura răspândirii lui a scos la iveală câteva inconveniente destul de serioase. Aceasta provin în prim rând din faptul că monetele națiunilor, care au adoptat acest regim se bazează indirect pe o bază metalică aflătoare în afară și pe care se sprijină deja devizele străine întrebuințate de aceste națiuni ca acoperire a propriei lor circulațiuni. Astfel țări streine cu etalon aur veritabil au clădit pe o cantitate determinată de metal un edeficiu de credit reprezentat de devizele lor naționale, apoi acestea servind la rândul lor de bază la noi credite în țările cu *Gold exchange standard* unde ele sunt întrebuințate ca rezerve regulate ale schimbului. Aurul în streinătate garantează deci două sisteme de credit, suprapuse, reprezentând amândouă capitaluri productive de dobânzi. Astfel o aceeași rezervă metalică este întrebuințată o inflație de credit, pe care noi am avut prilejul s'o semnalăm și care riscă de a fi în caz de criză, urmată de o bruscă deflație — cauză de violente perturbații în economia țărilor interesante.

Fără îndoială acest inconvenient ar fi aproape neglijeabil dacă *Gold exchange standard* nu ar fi întrebuințat, cum era cazul înainte de războiu, decât de puține țări. Dar azi, când numărul națiunilor adoptând acest regim sporește mereu, el merită să fie luat în serioasă considerațiune.

Pe de altă parte faptul că toate aceste națiuni, au în realitate un sistem monetar depinzând de streinătate, nu este normal. Dacă ele vor, pentru un motiv sau pentru altul — să transforme repede în aur — valute care servesc drept bază a circulației lor — riscă să tulbure piețele monetare streine și să încurce țările ale căror devize le dețin. În ce privește aceste țări, ele văd disponibilitățile lor metalice grevate de o

gravă ipotecă streină, care poate la un moment dat să devină o adevărată jenă. În sfârșit, din punct de vedere propriu monetar, mișcările de devize, — adică transferurile de credit, — constituie un element regulator mult mai puțin perfect decât mișcările metalice. Un exod de capitaluri productive, chiar datorit bogăției din cauza căreia se produce — nu provoacă în același grad ca un exod de aur, vigilența institutelor de emisiune interesate — nici în consecință o acțiune defensivă destul de rapidă pentru a-l restrânge. De aceea mișcarea pendulară, care regulează prin etalonul aur veritabil echilibrul economic și monetar internațional prezintă cu *Gold-exchange Standard* oscilații mult mai ample: stabilitatea completă în ce privește cursul valutilor nu este decât imperfect asigurată pe piața capitalurilor.

Nici *Gold-Bullion Standard*, nici etalonul aur propriu zis, nu prezintă aceste inconveniente. Ele nu aduc nici o suprapunere de credite naționale și internaționale: dacă aceste modalități ar fi adoptat în chip general rezervele de aur a fiecărei țări, nu ar servi ca bază decât singurelor sisteme de credite naționale. Adevăratul etalon aur asigură în plus diverselor națiuni întreaga lor suveranitate monetară. În sfârșit, eșirile de metal provoacă imediat scumpirea și la nevoie, restricția creditelor bună ca să le împiedece.

Totuși *Gold bullion Standard* adică convertibilitatea în lingot-uri prezintă din ultimul punct de vedere o inferioritate asupra *Gold-Standard pur* și simplu. Nu trebuie într'adevăr să pierdem niciodată din vedere, că utilitatea esențială a exporturilor de aur, determinate totdeauna de o urcare de prețuri interne și de o tensiune consecutivă a valutilor, — consistă în a provoca în interior urcarea cotei scontului și scăderea volumului creditelor, măsuri care pun imediat un frâu speculei, — oprind astfel mișcarea ascendentă a prețurilor și făcând prin urmare să dispară cauzele care au exercitat asupra schimbului o acțiune defavorabilă. Pentruca această influență salutară să se facă simțită imediat și complet trebuie împreună cu *Gold-Bullion Standard* ca Banca de Emisiune să aplice, imediat ce i se cer lingo-turi, aceste măsuri de pază, să restrângă într'un cuvânt creditele în proporția în care baza aur, — pe care ele se sprijină, — se găsește ea însăși redusă de aceste preluări. Inșă se poate întâmpla pentru motive diverse, de ex. sub influența unei presiuni guvernamentale, — institutul de emisiune să nu observe aceste reguli în mod strict: — în acest caz exportul de metal n'ar fi produs tot efectul moderator, pe care normal trebuie să-l aibă.

Gold-Standard-ul veritabil — cu alte cuvinte etalonul aur cu convertibilitatea internă și cu circulația de monete aur în interior — nu aduce acest risc.

Experiența arată într'adevăr că cu acest regim piesele aur cele mai tari, adică cele mai puțin uzate și a căror valoare metalică intrinsecă este în consecință cea mai urcată, — sunt exportate de băncile

particulare, în caz de tensiune a schimburilor înainte chiar ca *Gold point*-ul de ieșire să fie atins, — așa dar înainte ca Banca de emisiune să aibă a interveni. (De altfel aceste piese aur se repatriază în caz de slăbire a devizelor înainte ca cursul acestora să fie căzut la *Gold point*ul de intrare). Astfel mecanismul regulator activează automat chiar asupra circulației instrumentelor de schimb în afară de orice inițiativă a Băncii emitente. Aceasta avertizată de exodul monetelor aur noi, este imediat obligată să intervină energic dacă vrea să evite o rărire jenantă a monetei ei metalice. Responsabilitatea sa este prea angajată pentruca motive politice sau altele de alt ordin s'o poată împiedica dela datoria ce-i incumbă.

Din cele ce preced noi conchidem:

1. Că *Gold Exchange Standard* este și ar trebui să rămână regimul exclusiv al țărilor care se găsesc în imposibilitate de a constitui rezerve metalice pentru a asigura funcționarea etalonului-aur, veritabil sau încă a acelora, care pentru motive diverse sunt obligate să trăiască într'un interval de timp mai mare sau mai mic sub regimul hârtiei-monete și care în consecință nu pot să aibă etalonul aur decât prin ficțiuni, adică, prin intermediul unui sistem monetar strein;

2. Că națiunile dispunând de rezerve de aur, destul de însemnate, — au interes să dea preferință etalonului aur propriu zis, — pentrucă mișcările metalului galben constituiesc un element regulator mult mai eficace decât transferurile de devize și în plus permit să evite orice inflații de credite.

3. Că dacă aceste două modalități ale etalonului aur veritabil, — convertibilitate în lingot-uri și convertibilitate în piese de monetă, — a doua merită să fie la rândul ei preferată primei de către țările posedând suficient aur pentru a putea totodată să alimenteze o circulație metalică internă și a permite Institutului de Emisiune să asigure grație unei incasso suficient, convertibilitatea la vedere a biletelor sale de bancă.

Intr'adevăr, *Gold Standard*-ul clasic, astfel după cum funcționa altădată în Franța, prezintă marele avantaj de a acționa automat și de a îndeplini astfel la perfecție rolul esențial al aurului, rol care constă în a menține cu minimum de sguiduri posibile stabilitatea fiecărei monete în raport cu celelalte și echilibrul economic, atât în interior cât și în relațiile internaționale.

Ante-proiectul

noului Codice de Comerț al României.

(Urmare).

Titlul V.

Despre firme comerciale.

Art. 53. — Firma este numele comercial, sub care comerciantul își exercită comerțul său și pe care-l întrebuițează la semnătură.

Art. 54. — Comercianții, care exercită comerțul în mod individual, sunt obligați a întrebuița în firmă propriul lor nume sau cel puțin numele de familie.

Ei nu pot face firmei lor adăogiri, care ar indica raporturi sociale, care ar aduce o atingere noțiunii numelui ce voește a da firmei, sau ar fi contra ordinii și moralei publice. Sunt însă liberi a întrebuița adăogiri, cari servesc a determina mai de aproape persoana sau obiectul comerțului lor.

Art. 55. — Cel care dobândește prin convențiune sau prin succesiune un fond de comerț existent, poate continua comerțul, cu învoirea fostului proprietar sau a succesorilor juridici ai acestuia, sub firma de mai înainte cu sau fără adăogarea indicației, care exprimă o continuare a afacerilor din trecut.

Art. 56. — Dacă firma societăților în nume colectiv nu cuprinde numele tuturor asociațiilor, trebuie să arate ce-l puțin numele unui singur asociat, cu adăogarea care să indice existența raportului de societate.

Firma societăților în comandită trebuie să cuprindă, cel puțin numele unuia dintre comanditați, cu adăogarea care să indice existența raportului de societate.

În general, este interzis ca firma societăților, nou înființate, să cuprindă în afară de numele comanditaților și numele altor persoane, asemenea este interzis societăților în nume colectiv sau în comandită, a se întitula societăți pe acțiuni sau societăți cooperative.

Art. 57. — Firma societăților pe acțiuni și a societăților cooperative trebuie să cuprindă arătarea precisă a acestei calități a lor.

Art. 58. — Dacă cineva intră ca asociat într-o întreprindere comercială, sau se alătură ca nou asociat unei societăți comerciale, sau iese din o astfel de societate, firma originală, cu toată această schimbare, poate fi întrebuițată și mai departe.

Însă, dacă numele asociatului, retras din societate, era cuprins în firmă, pentru întrebuițarea mai departe a aceleiași firme este necesar consimțământul acestuia. Tot astfel va fi și în cazul, când societatea va fi compusă numai din două persoane și una din ele se retrage din societate.

Art. 59. — Orice comerciant, necuprins în prevederile excepționale ale art. 21 c. com., este dator sub pedeapsa unei amenzi dela 500—10.000 Lei, să înscrie, înregistrând firma sa, concomitent cu începutul întreprinderii sale, la tribunalul locului, unde se află sediul comercial al acestei întreprinderi, în același timp și sub aceiași sancțiune să o semneze cu propria sa mână, sau să o prezinte — în caz de maladie — într'un act autenticat. Atât timp cât înregistrarea nu s'a făcut, comerciantul nu se va putea bucura de drepturile cuvenite comercianților în baza prezertului codice comercial; în ce privește însă obligațiunile comerciale contractate de el, răspunde față de terți conform dispozițiilor prezentului codice.

Art. 60. — Persoana, căreia i se transmite prin contract un fond de comerț, este răspunzătoare de obligațiunile cedentului, cari decurg din însuși fondul de comerț cedat, dacă le-a cunoscut în momentul transmiterii sau dacă cu diligența bunului comerciant le putea afla. Răspunderea cedentului rămâne neatinsă. Se exceptează cazul vânzării unui fond de comerț, în cursul falimentului.

Art. 61. — Dacă fondul de comerț s'a transmis cesionarului de soțul (soția) acestuia, de ascendenții sau descendenții săi, sau a soțului (soției), sau de frații săi — de surorile sale — consângeni sau uterini, sau de soțul sau soția unuia din aceste persoane, el răspunde de obligațiunile cedentului, ce decurg din fondul de comerț, fără restricțiunea prescrisă de art. 60.

Tot astfel este și în cazul când cesionarul s'a angajat față de cedent să răspundă de obligațiunile derivând din fondul de comerț. (Va urma).

CRONICĂ.

Camera de comerț și de industrie din Lugoj, ce a luat ființă nu de mult, a pierdut județul Caraș fiind trecut la Camera din Timișoara.

Chestiunea antrepozitelor vamale, de importanță atât de capitală pentru comerț a intrat în o fază nouă. Conform unei deciziuni recente a Ministerului de resort, concesiuni de a înființa antrepozite vamale, pot obține numai Camerele de comerț și industrie.

Precum se anunță până acum au obținut astfel de concesiuni Camerele de comerț și industrie din Arad și Timișoara.

Banca Română Clujană este firma unei noi bănci, ce este pe cale a lua ființă în Cluj. Capitalul social s'a fixat cu Lei 5,000.000, din care prima emisiune de Lei 3,000.000.

Prospectul de emisiune este semnat de domni: *Dr. Sebastian Bornemisa, Aurel Esca, Ștefan Boer, Dr. Leonida Popp, Ioan Moța, Prof. Dr. Sabin Cioran, Dr. Septimiu Barițiu, Ion Clopoșel, Oliviu Sârbu, Dr. Dominic Stanca, Dr. Valeriu Olariu și Simion Vlad.*

Oare va împlini această nouă bancă minusculă un gol în adevăr simțit în piața Clujului, unde se află destule bănci mari și mici românești?

În atențiunea publicului contribuabil. Administrația financiară (biroul timbrului) ne roagă să publicăm următoarele:

Se aduce la cunoștință Onor. Public, că impozitul de 1% cuvenit la valoarea contractelor verbale de închiriere, încheiate până la 1 Mai 1928 se primește fără amendă, cu considerare, că s'au încheiat în primul an de aplicare a legii timbrului.

Pentru contractele verbale de închiriere încheiate după data de 1 Mai 1928 impozitul de 1⁰/₀ se va achita în termen de 30 zile dela data contractării, ca și la contractele de închiriere scrise.

Astfel fiind, invităm Onor. Public ca să grăbească cu plata impozitului la contractele verbale încheiate până la 1 Mai 1928, iar pentru contractele verbale de închiriere ce au luat ființă după 1 Mai 1928 vor îngriji ca în termen de 30 zile să plătească impozitul de 1⁰/₀ căci în caz de întârziere vor mai fi supuși și unei amenzi pentru întârziere, legală cu de 3 ori impozitul conform art. 84 din lege.

Noua monedă italiană de argint de 20 Lire, a căreia batere s'a hotărât de curând, va avea ca motto inscripția: „Mai bine să trăiești o zi ca un leu, decât o sută de ani ca o oaie“.

Numărul multimilionarilor în Cehoslovacia. După o statistică recentă Cehoslovacia are 308 milioane. Din aceștia sunt 113 moșieri, 130 industriași, 22 mari comercianți. Restul aparține altor clase.

Cursul Valorilor la București

la 31 Mai 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	200—210
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	100—110
Scris Rurale	5	63—63 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	65—65 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	63 ¹ / ₂ —64
Comuna București	4	62—64
Comuna București	5 ⁰ / ₀	55—60
Imprumutul Național 1916	5	82—83
Imprumutul Unirii 1919	—	70—71
Imprumutul Refacerii 1920	5	70—71
Renta împrumutării	5	63 ¹ / ₄ —63 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₀	100—110
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₀	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	13500—13600
Marmorosch Blank & Cie	500	1725—1750
Românească	500	1350—1370
„ pui	500	1060—1080
De Scont	500	500—515
Comerc. Română	500	1650—1700
Credit Român	500	1600—1650
Generală	500	875—890
Viticola	500	515—525
Comerț Craiova	500	1200—1250
Com. Ital. și Rom.	500	800—820
Albina Sibiu	500	1200—1250

	Val. nom.	Cursul
Carpaților	500	380—390
Franco-Română	500	400—410

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	8800—9000
Națională	500	1750—1800
Generală	500	3300—3400
Agricola	500	1450—1550
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290—300
Soc. Urania	1000	1800—1900

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1850—1870
Astra Română	500	3550—3650
Speranța opt.	500	1325—1375
Speranța pui	500	950—960
Petrol Blok	500	430—460
Petrolul Rom. opt.	500	960—970
Petrolul Rom. (pui)	500	510—550
I. R. D. P. opt.	500	580—590
I. R. D. P. III vărs.	500	380—400
Concordia	250	1600—1625
Creditul Minier	500	1530—1540

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	1090—1100
C. Tramv. Buc.	500	1300—1310
Govora-Călimănești purtător	200	300—310
Govora-Călimănești nom.	200	300—310
Cartea Românească	500	530—550
Creditul Technic purt.	500	490—500
Creditul Technic nom.	500	490—500
Letea opt.	500	1175—1200
Clădirea Românească	500	925—950
Mica	500	870—880
Carpatina	500	1000—1025
Credit Industrial	1000	1280—1290

MONEDE EFECTIVE

Dolari	161.00—162.1/2
Sterline	793.00—797.—
Lirete	8.58—8.63
Cor. cehe	4.90—4.95
Franci francezi	6.47—6.52
Franci belgieni	4.40—4.50
Franci elvețieni	31.00—31.50
Mărci germane	38.75—39.25
Zloți	18.00—18.50
Silingi	23.10—23.30
Pengő	28.50—29.—
Dinari	2.87—2.92
Leva	1.16—1.19
Drachme	2.08—2.12
Lire otomane	84.00—86.—
Napoleon	650.00—660.—

Dividendele

ce plătesc băncile și întreprinderile pe anul 1927.

„Agricola“ Hunedoara	10%	Lei 10.— net
„Ajutorul“ Șeica Mare	20%	20.— ”
„Albina“ Sibiu	24%	120.— ”
„Ardealul“ Cluj	8%	20.— ”
„Ardeleana“ Orăștie	20%	100.— ”
„Armonia“ Cincul mare	20%	100.— ”
„Auraria“ Abrud	30%	30.— ”
„Aurora“ Năsăud	24%	24.— ”
„Banca Agrară“ Cluj	8.5%	85.— ”
„Banca Carpaților“ București	11.48%	61.50 ”
„Banca Centrală“ Cluj	12%	25.50 ”
„Banca Comercială Italiană și Rom.“ București	12.30%	57.40 ”
„Banca Națională a României“ București	74.8%	374.— ”
„Banca Poporală“ Caransebeș	20%	100.— ”
„Banca Poporală“ Dej	14.8%	37.— ”
„Banca Românească“ București	17.2%	86.— ”
„Banca Viticolă“ București	12.3%	61.50 ”
„Celatea“ Brașov	10%	50.— ”
„Codreana“ Băsești	24%	12.— ”
„Cordiana“ Fofeldea	30%	30.— ”
„Crișana“ Brad	20%	100.— ”
„Câmpiana“ Mociu	22%	44.— ”
„Concordia“ Gherla	15%	7.50 ”
„Dacia Traiană“ Sibiu	16%	32.— ”
„Decebal“ Deva	30%	15.— ”
„Economia“ Cohalm	16%	68.— ”
„Economul“ Cluj	17%	17.— ”
„Furnica“ Făgăraș	24%	120.— ”
„Goronul“ Aiud	18%	36.— ”
„Grănițerul“ Dobra	16%	8.— ”
„Maramureșiana“ Sighet	20%	85.— ”
„Mărgineana“ Poiana	25%	50.— ”
„Mielul“ Poiana	40%	40.— ”
„Minerva“ Beclean	20%	100.— ”
„Mureșiana“ Reghin	20%	17.— ”
„Olteana“ Viștea de jos	20%	40.— ”
„Oravițana“ Oravița	10.5%	51.— ”
„Patria“ Blaj	10%	50.— ”
„Prima Ardeleană“ Cluj	10.5%	51.— ”
„Poporul“ Săliște	22%	22.— ”
„Porumbăceana“ Porumbacu de jos	16%	40.— ”
„Progresul“ Ilia	14%	7.— ”
„Reconstrucția“ București	11%	55.— ”
„Reșița“ București	10.2%	51.— ”
„Sebeșana“ Caransebeș	12%	12.— ”
„Sebeșana“ Sebeș-Alba	20%	100.— ”
„Sălăgiana“ Jibou	32%	160.— ”
„Sătmăreana“ Seini	12%	12.— ”
„Șercaiana“ Șercaia	24%	24.— ”
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	20%	10.— ”
„Soc. Naț. de Credit Ind.“ Buc.	23.80%	119.— ”

„Soc. Naț. de gaz metan“ Buc. — Lei	28.30 net
„Someșana“ Dej	20% „ 20.— ”
„Tehnica Română“ București	10.2% „ 51.— ”
„Tibleșana“ Reteag	12% „ 60.— ”
„Timișiana“ Timișoara	12% „ 60.— ”
„Vatra“ Cluj	12% „ 24.— ”
„Vlădeasa“ Huedin	20% „ 40.— ”
„Voileana“ Voila	10% „ 50.— ”
„Vulturul“ Tășnad	18% „ 90.— ”
„Uzina Electrică“ Sibiu	14% „ 70.— ”
„Sentinela“ Nova Selo (Satul nou) Iugoslavia	40% 10 dinari.

CONCURS.

Banca „AGRICOLA“ societate anonimă pe acții, Hunedoara, prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului de **contabil bilanțier**. Postul se poate ocupa imediat.

Reflecțanții își vor înainta cererea însoțită de documentele de absolvire și serviciu până la 15 Iunie 1928.

Consiliul de Administrație.

Uzinele de fier și domeniile din Reșița s. a.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința d-ilor acționari că plata dividendului pe anul 1927, se va face cu începere dela 1 Iunie 1928 la ghișeele următoarelor bănci:

LA BUCUREȘTI: Banca de Credit Român; Banca Generală a Țării Românești; Banca Marmorosch, Blanc, et Co.; Banca Românească.

LA SIBIU: „Albina“, Institut de Credit și Economii.

LA TIMIȘOARA: Banca Timișoarei și Soc. Comercială pe ecțiuni.

LA VIENA: Societatea Generală de Credit Financiar al Austriei.

LA LONDRA: Banca Glyn, Mills et Co. Ltd.

Se plătesc cupoanele No. 4 ale titlurilor definitive, plătindu-se un dividend neto de 51 Lei de fiecare acțiune.

Concurs.

Subsemnata bancă prin aceasta publică concurs pentru ocuparea unui post de:

Funcționar și unul de Dactilografă.

Doritorii de a ocupa acest post, binevoiască a-și înainta ofertele, dimpreună cu pretențiunile de salariu, cel mai târziu până la 15 Iunie a. c.

Dela funcționar se cere să fie absolvent al Școlii superioare de comerț, ori licențiat al Academiei Comerciale, iar dela dactilografă, să cunoască și limba germană.

„PATRIA“

bancă pentru Credit, Comerț și Industrie societate anonimă Blaj.